

kort sagt gøre den til det dygtige Led i Samfundet, hvorved en Mellemstand til alle Tider har betydet saa overordentlig meget. Mellemstanden har det haardt i vore Dage. Den males mellem store Møllestene, der ikke kender til Barmhjertighed med den. Det er, som det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds sagde forleden Dag. Men hans Bebrejdelser for, at man ikke tog sig af den stakels Mellemstand, var jo ikke andet end det bare *bluff*. Hvad bryder han sig om Mellemstanden! Jo hurtigere den gaar rabundus, des gladere er han, det er jo ikke fra den Side, man skal vente noget. Den ene Møllesten er Socialdemokratiet, det er Arbejderbevægelsen, det er hele det Lag, som Udviklingen automatisk løfter. Og paa den anden Side har vi den store Kapital, de store Forretninger, som ogsaa trykker den lille Mellemstand i gammel Forstand, den mindre næringsdrivende Borger.

Hvad har nu denne Borger haft at sige i Historien? Ja, de Herrer kan jo tage Periode efter Periode og undersøge, hvad det har haft at betyde, at en Mellemstand gik under. Hvad betyder Feudaltiden socialt set? Ikke noget som helst andet, end at Mellemstanden blev knust. En fri Mellemstand, der sad paa sit eget, blev gjort til hørige og livegne. Hvordan gik det, den Gang den store Del af Mellemstanden, netop de næringsdrivende Borgere, blev drevet ud — i 1685, tror jeg, det var, under alle Omstændigheder under Ludvig den Fjortende, ved Forfølgelsen mod Huguenotterne —, 200,000 Mennesker blev drevet ud med en Kapital af over 50 Mill. Francs, Mennesker, som tilførte f. Eks. det engelske Erhvervsliv en stor Løftelse. Edvard Lehmann har sagt om denne Uddrivelse, at ved den opstod et stort Hul, et Hulrum mellem Overklasse og Underklasse, og det var det, som Overklassen faldt i under Revolutionen i 1789. Det betød den Udvandring, og man vidste den Gang meget godt, hvad den betød, thi det er karakteristisk, at i den kongelige Forordning, som ophævede det nantiske Edikt, der beskyttede Huguenotterne, blev alle protestantiske Præster uddrevet af Landet og truet med Straf paa Galejerne, hvis de kom tilbage, medens derimod de menige, de civile Huguenotter mod den samme Straf ikke maatte forlade Landet. Man vidste altsaa meget godt paa det Tidspunkt, hvad en selvstændig Mellemstand betød. Akkurat det samme vil De se Gang paa Gang: intet er vissere, end

at en Forfaldstid enten er en Følge af en Knusning af Middelstanden, eller medfører en Knusning af Middelstanden som Bifænomen. Hvis jeg saa har tilfredsstillet det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds, vil jeg gaa videre.

Jeg vil gerne omtale et lokalt Spørgsmaal, lokalt og dog alligevel ikke lokalt, fordi det har Bud langt videre om i denne By end til et bestemt Omraade af min Kreds. Det er Forholdene i et Kvarter her i Byen, der omfatter Gader med saa fine Navne som Prinsensgade og Adelgade, men som dog ikke er noget fint Kvarter. Hvad det drejer sig om, er en Plan til Ombygning af dette Kvarter med Prinsensgade som Kærne inklusive Hjørnестederne mod Borgergade og Adelgade og endnu et Par Steder ned i disse Gader samt en Karré paa Hjørnet af Adelgade og Dr. Tværgade hen imod Kronprinsessegade. Jeg skal forsøge at skildre Tilstandene i dette Kvarter — med den højtærede Formands Tilladelse maa jeg maaske oplæse nogle ganske faa Linier af Udtalelser, som er fremkomne i to nutidige Regeringsorganer, i „Politiken“ og „Social-Demokraten“. „Politiken“ skriver under den betegnende Overskrift „Det københavnske Whitechapel“ — det er jo den mest berygtede Bydel i Verden — følgende: „Adelgade- og Borgergadekvarteret synker stadig dybere og dybere i Uhumskhed, de gamle Rønner forfalder mere og mere, og utjenlige til ordentlige Opholdssteder bliver de mere og mere Tilflugtsstedet dels for Storbyens egen Bærme, dels for de uheldige Eksistenser, der strømmer hertil fra Udlandet.“ Artiklen i „Social-Demokraten“ kommer frem under Overskriften: „Er der Forbryderkvarterer i København“, og af den skal jeg anføre følgende: „Og vi, der gentagne Gange har studeret dette mørke Stykke København, vi maa jo ogsaa forbavses over, at Civilisationen, om man kan bruge dette Udtryk i denne Forbindelse, helt er gaaet udenom dette Kvarter, som man skulde synes et af de bedste i Byen, nær Kongens Nytorv, Havnen og Langelinie. Hvor underligt, at dette Kvarter med saa mange Betingelser Aar efter Aar forsumper, til det nu i daglig Tale benævnes som Forbryderkvarter. Der er her et Spørgsmaal, der maa besvares. Er Byen og dens Borgere i Grunden tjent hermed? Har Stat og Kommune mon ikke her en Opgave at røgte? Vi mener Jo.“ Og Artiklen slutter: „Var det mon derfor ikke klog Politik og god Økonomi, at Stat og